

„Stajerc“ izhaja vsaki
pelek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 krone, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron; za
drugo inozemstvo se
računi naročnina z ozi-
rom na visokost pošti-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.
Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slojše štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/4 strani K 32, za 1/8
strani K 16, za 1/16
strani K 8, za 1/32
strani K 4, za 1/64
strani K 2, za 1/128
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 12

V Ptuj v nedeljo dne 19. marca 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 4 strane pri-
loge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Popravek. Prvaške posojilnice hočejo svoje
brezvestno gospodarstvo zopet s famoznimi „po-
pravki“ po § 19 t. z. prikriti. Takim popravljam
se seveda vsakdo smeji. Tako nam piše ptujska
stara prvaška posojilnica to-le: „Slavno uredni-
štvo „Stajerc“ v Ptuj. Sklicujoč se na § 19
tiskovnega zakona z dne 17/12. 1862 št. 6
drž. zak. iz l. 1863 prosimo, da objavite k
članku: „Prvaški polom na vseh krajih“, natis-
jenem v Vašem c. listu z dne 5. marca 1911
št. 10, na istem mestu in z istimi črkami sle-
deči popravek v zakonitem roku: Ni res, da je
svoje na tisoče in tisoče znašajoče vloge zgubila
slovenska posojilnica v Ptuj, res pa je, da
podpisana posojilnica ni zgubila pri „Glavni po-
sojilnici v Ljubljani“ prav nikake vloge. Z odlič-
nim spoštovanjem dr. Jurtela, Toplak. — K temu
smešnemu „popravku“ pravimo le sledeče: cela
vrsta listov je isto vest prinesla. Bodočnost
bode dokazala, kdo ima prav!

Prvaško gospodarstvo v Ormožu.

(Izvirni dopis).

Ormož, marca 1911.

O naših dveh prvaških posojilnicah je treba resno besedo izpregovoriti. V listu
„Straža“ z dne 6. t. m. smo namreč sledeče
čitali:

„Ormož. Merodajne kroge v Ormožu opo-
zarjamo na to, naj nehajo z napadi na ormoško po-
sojilnico. Dolg obeh Geršakov je intabuliran na vseh
posestvih obeh Geršakov in se ni bati, kjer se bo
tudi še drugod nekaj dobilo, ne vinarja zgube. Da je
dolg manjši, kakor laže dopisnik v „Slov. narodu“, se
vsakdo lahko prepriča v zemljiški knjigi. Pri ormoški
posojilnici se je v času od oktobra do sedaj vse ure-
dilo. Če znani dopisnik še ne bo miroval, pa bomo
prebčili zanimivosti o skupnem hujskanju naših li-
beralcev in nemškutarjev, kojega uspeh je dviganje
vlog v okrajni posojilnici in nalaganje
v nemški šparkasi. To je narodno delo, go-
spodje dr. A. Žike in drugi, kaj ne? Ne igrajte
se z ognjem, sicer bomo govorili bolj odkrito!“

Ta članek v „Straži“ daje jasni pogled, na
eni strani v korumpirano upravo ene, na
drugi v denarno zagospodarjenje
druge imenovanih dveh prvaških posojilnic
v Ormožu. Sicer so že vsakemu le količjak
zmožnemu človeku že davno žalostne razmere
teh dveh prvaških denarnih zavodov znane.
Zadnji škandal pri „Glavni posojilnici“ v Ljub-
ljani so tudi eno teh dveh posojilnic hudo pri-
zadeli. Za nas bi torej ta značilni članek
„Straže“ niti potreben ne bil. Ali zanimiv je ta
članek tudi za širšo javnost, kot kaže, na kak-
šni način prvaki v Ormožu drug drugemu uma-
zane glave perejo. Zaradi tega hočemo se danes
malo obsirneje s tem člankom popečati. Povedati
hočemo tisto, kar prvaki sicer še zamolčijo, s
čemur pa vendar že drug drugemu grozijo. Ka-
kor se vidi, gré se pravzaprav edino za vpra-
šanje: pri kateri prvaški posojilnici
v Ormožu je gospodarstvo bolj za-
nemarjeno, pri „ormožki“ ali pri „okrajni“?

Naše mnenje je, da sta obe posojilnici zane-
marjeni!

Oglejmo si najprvo enkrat „Ormoško
posojilnico“. Kakšni bode njen konec, se
danes še ne more reči. Eno pa je znano: da
se nahaja ta posojilnica danes v tihi likvi-
daciji. V kratkem se bode pokazalo, jeli je
likvidacija mogoča ali pa je pot konkurza
potrebna. Dolgo časa že je znano, da nima ta
posojilnica nobenega kredita več. Da
torej svojim dolžnostim napram upnikom vsaj
deloma ugoti, mora posojila od povedati.
Vložniki, ki hočejo svoj denar nazaj imeti, ne
dobijo nič ali pa se jih „tolaži“. . . Kako
to, da je ta posojilnica tako daleč prišla? Svoj
čas, ko se je še upala, objavljati računse za-
ključke in bilance, imela je ta posojilnica
„60.000 K rezervnega sklada“ vsaj — na pa-
pirju! Kje je ta denar zdaj? Nekaj bi
moralo za sto vragov čez 35 let vendar tu biti!
Ali tudi tukaj se je gospodarilo po
znanem ljubljanskem muštru. Gospod načel-
nik in njegov sin sta si vzela iz
blagajne toliko denarja, kolikor sta
ga za svoje špekulacije potrebovala! Naj
se nam ne zameri, da omenimo tudi mrtve; ali
tu je potrebno. Načelnik notar dr. Geršak,
kateremu v spomin je zadnjič velika zastava raz
posojilnice visela, dal je kot načelnik
posojilnice svojemu sinu Cirilu (ki je
bil baže inženir, v resnici pa zidarski učenec!)
kredita na menice za 62.500 kron, to
pa brez vsacega drugega jamstva. Vsakdo
je naprej vedel, da se bode ta mladi mož z na-
kupi zemljišč in stavbenimi podjetji zašpekuliral.
Ko je Ciril umrl, vršila se je v posojilnici re-
vizija; njen edini uspeh je bil, da se je omenje-
nih 62.500 K na njegovo posest vknjižilo.
Lahkomiselnost gospodarstva je že iz tega raz-
vidno, da se je izvršilo to vknjižbo šele ob
Cirilovi smrti. Po smrti mladega Geršaka se je
njegove realitete tako visoko cenilo, da se je
vse smejalo. Tako se je n. pr. novo negotovo
hišo z vrtom na 55.000 K cenilo. Pri dveh
licitacijah pa se je zanjo največ 30.000 K po-
nudilo; več se tudi nikdar dobilo ne bode.
Torej je tukaj izgube za 25.000 kron.
Nadalje se je neko njivo cenilo na 10.000 K.
Največ pa se je zanjo 6.000 K ponudilo; iz-
guba torej zopet 4.000 kron. Iz vse za-
puščine mladega Geršaka se bode k večjemu
45.000 K dobilo. Torej bode posojilnica najma-
nje 18.000 kron izgubila. Na ta način je torej
načelnik posojilnice s kmetskimi denarji gospo-
daril! Da si je tudi sam iz posojilnice denarje
izposojal, to je pravo znamenje prvaškega po-
sojilničarja! „Straža“ priznava sicer sama, da se
je zdaj šele „red“ napravil, da se je moralo
torej leta sem brezvestno gospodariti . . .

Kar se pa „Okrajne posojilnice“
tiče, se je že pred 2 letoma njene napake z
vlogami v listih (tudi v „Stajercu“) popisalo.
Na podlagi računskih zaključkov tega zavoda
se je dokazalo, da je njeno gospodarstvo
brezvestno in slabo. Brez vsacega vzroka,
edino zaradi narodnjaške gonje, je nakupila ta
posojilnica posestva za več kot 100.000
kron. In vsa ta posestva ji nosijo komaj 1%!

Ker pa ta posojilnica za vloge 4 1/2% obresti
plačuje, prinašajo ji ta posestva na izgubi obre-
stev 3 1/2%; to je na leto 3500 kron izgube.
Ali to še ni vse! Od tega časa sem je kupila
ta posojilnica še Windischovo hišo z
vrtom v Ormožu (staro razbito poslojše) za
10.000 K. To hišo je lani „inženir“ Ciril Geršak
za 12.000 K (!) prezidal, ja govori se celo, da
za 16.000 K (!). Ta hiša ne obsega drugega
nego 2 sobi v pritličju in 1 podstrešno sobo;
dali so to hišo v najem „Čitalnici“ in „Ciril-
Metodovi družbi“ za 600 kron na leto. Za hišno-
cinžni davek se plačuje v Ormožu 1/4 mitnine;
ostane torej 400 K. K temu pridejo še letni
vzdrževalni troški v znesku najmanj 100 K.
Tako dobiva posojilnica od hiše
na leto komaj 300 kron. Inventirani
kapital se torej obrestuje z 1 1/4%!! Tukaj iz-
gubi torej posojilnica na obrestih
zopet vsako leto 830 kron. Edino pri svojih
posestvih ima torej ta posojilnica
vsako leto najmanj 4400 kron izgube.
Vsakdo si lahko misli, kam bode tako gospo-
darstvo dovedlo! Posledice se tudi že danes
kažejo. Mnogo pametnih članov, med njimi tudi
člani predstojništva (!) so iz posojilnice
izstopili, so svoj denar pravočasno
nazaj potegnili in ga v popolnoma varni
nemški šparkasi naložili. Tako bode kmalu
prišlo vse na svitlo! In ako zdaj „Straža“
grozi, da bode še bolj „odkrita“ govorila, —
potem smo lahko prepričani, da so tudi pri
„Okrajni posojilnici“ v Ormožu
razmere nevdržljive, žalostne
postale . . .

To vse je resnica! Za danes dovolj! Kmetje,
Vam pa svetujemo le eno: Držite oči odprte in
žepe zaprte . . .

Politični pregled.

Cesar je potrdil od koroškega deželnega
zbora sklenjeno postavbo glede spremembe stav-
binskega reda za Koroško. — Nadalje je potr-
dil cesar izvolitev g. A. Günther v Slov. Gradcu
za okrajnega načelnika in g. J. Pernath za nje-
govega namestnika.

III. avstrijski zbor rokodelcev se bode od
13. do 15. avgusta v Celovcu vršil. Za razvitek
obrtništva imel bode gotovo večji pomen.

Društvena postavba. Državna zbornica spre-
jela je novo društveno postavbo. Glavne spre-
membe so: Društveni znaki se smejo nositi.
Tudi ženske in vsi čez 21 let stari Avstrijci
smejo biti člani političnih društev. Doslej žen-
ske in manj kot 24 letni te pravice niso imeli.
Nadalje smejo pol. društva zdaj v Avstriji po-
družnice ustanovljati itd.

Dopisi.

Ptuj. Dne 13. t. m. ob 1/8. uri umrl je v
Ptuj nagloma na srčni kapi posestnik Joško
Horvat iz Turniš v 67. letu svoje starosti.
Pokojnik služil je skozi 45 let kot šofer pri
družini Leskoscchegg in je bil vedno pravi vzor
pridnosti ter zvestobe. Pred 5 leti dobil je za-
radi tega tudi medaljo za 40 letno zvesto službo.

vanje. Pokojni Joško udeležil se je leta 1866 vojske na Češkem in je bil z vojno medaljo odlikovan. Bil je tudi član veteranskih društev v Mariboru in Ptuj. Pogreb se je vršil 15. t. m. ob 2. uri na mestno pokopališče. Lahka mu bodi zemljica po trdopolnem zvemem življenju!

Sentjanž na Dr. polju. Dragi mi „Štajerc“! Od zadnjega misijona, ki se je vršil pretečeni teden pri nas, te še bolj čislam kakor dosedaj, ker sem videl, da si ti stokrat boljši kot tukaj bivši misijonarji. Ti ne poznaš sovraštva in huj-skarije kakor ti gospodeki. Ali se godijo čudeži, ali pa je zaslepljenost teh farjev že tako velika, da ne vejo več ali so duševni pastirji ali pa obrekovalci in častikralci. Ubogo ljudstvo, ki mora tako duševno hrano prebaviti, katero se ti je tukaj ponujalo. Ta hrana je bila pravcato napeljevanje punta proti omiki in postavi. Mi „Štajercijanci“ že vemo kaj imamo od obiskov takih gospodov držati. To ni bil misijon ali pri-vedenje zgubljenih ovčic k Bogu, to je bilo me-ntanje peska ljudem v oči, to je bil glas iz fa-rovža. Ali res mislijo ti gospodje v črni halji, da smo mi na Ptujskem polju sami butlni, da so gospodje na Ptuj gg. Ornig, Strasschill in Leposcha, katere ste vi v spovednici po imenu šnopsarje in sebičneže imenovali, tudi tako du-ševno spačeni ljudje, kakor oni? „Štajercijance“ ste imenovali hinavce, ki le navidezno hodijo k spovedi in sv. mašam. No, če nas vi smatrate v javnosti za take, to nas ne boli, mi že vemo kaj imamo storiti, z našim gospodom Bogom se bodedo že brez takih brezvestnih hujšakačev spravili. Hvala Bogu nahajajo se še dobri dušni pastirji, katere pa vi črtite kakor pes mačko. Vi javkate in trdite da vera peša, da se duhov-ščina zaničuje. Ja za šmenta, kdo je temu kriv? Ne vi sami? Oznanujte božjo besedo, razlagajte sv. evangelij, a ne uganjajte na prižnici in v spovednici politike, ter ne kradite poštemim ljudem ugled. Ta teden, ki ste vi tukaj bili, ni bil teden sv. misijona, teden pobožnosti, teden sprave grešnikov z Bogom, teden miru in krščan-ske ljubezni, to je bil teden farške hujskarije, teden izzivanja ljudstva, teden politike, teden častikraja, teden klerikalcev. To vam tonzurani gospodje na vaš odhod. Ako se zopet znajde kak norec, ki meče denar proč in vas vabi zopet semkaj, potem pa le zopet čez „Štajerca“; a našli bodede pa tudi, da smo postali še boljše „Štajercijanci“ kakor smo bili do sedaj in da smo si pridobili z vašo pripomočjo še več so-mišljenikov, da smo postali trdni in da se ne bodedo grenili ali dobimo vašo odvezo ali ne.

Duša krščanska zdaj se potru-di
Prišli k nam trije sveti so ljudi.
Pridigali bojo in spovedovali
Grešnikom sveto odvezo dali.
Lepo krščansko vabilo to blo
A pa po želji ljudstva ni šlo
Kar so na kancelnu pridigovali
Vsikdar prej v farovžu skup so skovali.

Sentjanž na Dr. polju. Dragi „Štajerc“! Zadnjo soboto, ko je dospela naša pošta, sem držal sapo nazaj in nemirno pričakoval, ali za-gledam znano tvoje obličje ali ne. Moj nemir je bil zastoj. Z veseljem sem te zagledal, kako si šegavo lukal na me izmed drugih listin. Vprašal ne bodeš kaj pa to pomeni? Le počakaj, hitro Ti povem. Tukaj smo imeli zadnji teden misijon. V nedeljo, ponedeljek, torek, sredo itd. so misijonarji tako po tebi udrihali, se čez tebe od jeze tako penili, da sem mislil da bo soden dan. Ljubček moj, nisi te dni nič imel „šnakrl“? Pri moj dahu, močne kosti pa imaš, kajti dru-gače bi moral biti — hin. Slušaj pa tudi kako lepe priimke so Ti dajali ti kapunski britofi. Ti si šnopsar, smrduh, krivoverec, umazana cunja, brezverec, glas hudega duha, zapeljivec, pohuj-šlivec, etc. etc. Kaj ne, lepe besede iz ust omi-kanega, maziljenega misijonarja. Misijonar Kri-vec je rekel, da ga je sram, da je na Ptuj, oziroma v bližini Ptuja, kjer „Štajerc“ izhaja, rojen. Stoj! Jaz pa rečem da naj bo Ptujčane sram, da je ta misijonarček njih rojak. Če mu ni zdajšen rojstni kraj svet in po volji, zakaj se pa ni v hudi luknji rodil. Taj itak spada. Na-padlo pa se je tudi osebno g. Ornig, Strasschill Maks in prebivalce Ptuja, ki ne trobijo v kleri-kalni rog. To so lepe lastnosti katoliškega du-hovnika. Fej takim označajem svete vere.

Sentjanž na Dr. polju. V ponedeljek 13. marca 1911 smo pokopali 106 let staro lelično M. Škofič. Rajna je bila do zadnjega časa zdrava na duhu in telesu. Bodi ji zemljica lahka!

Iz Polenšaka. Dne 26. decembra p. l., ko, je zagledal. Podplatnik par žensk v zakristiji je zakričal: babe marš ta vun! So šle in še do danes nobena v cerkev ne gre! Kaj pa je z sedežem v cerkvi, za katerega je dala ena žena 40 K pokojnemu župniku; ker pa je ta že bil pozabljen, je tega ni vknjižil; sedaj še bi mo-rala dati 40 K. Ali Podplatnik, Cvetko in Šamprl sicer trdijo, da je bilo cerkvenega de-narja več, kakor je račun znašal; ali Cvetko in Podplatnik sta sklenila sedež prodati. Zakaj vera peša??? Kaj pa vas je, g. Podplatnik, zme-šalo, da ste dvakrat vzeli moštranco namesto keliha? mogoče politika, ker ste ravno tisti dan udrihali po slabih časnikihi! Kaj pa je z farov-žom? V cerkveni odbor so izvoljeni sami neis-kušeni; sedaj je Podplatnik napravil načrt za novi farovž in gospodarsko poslopje za 60.000 K. Šole še nismo plačali in sedaj tako breme; kaj le mislite vi neiskusni, kateri prodate celo faro za glaž vina, s katerim vam Podplatnik po-streže; če bodede stavili bote sami plačali; mi „faloti“, „lumpi“, „šnopsarji“ itd. ne damo nič! Za takega duhovnika je farovž dober, kajti prejšnji vzorni in vzgledni duhovniki so bili za-zadovoljni. Za danes toliko! Oh da bi mi ver-jeli, ko smo v „Štajercu“ brali: fara Polenšak kaznovana; preveč resnice je na tem...

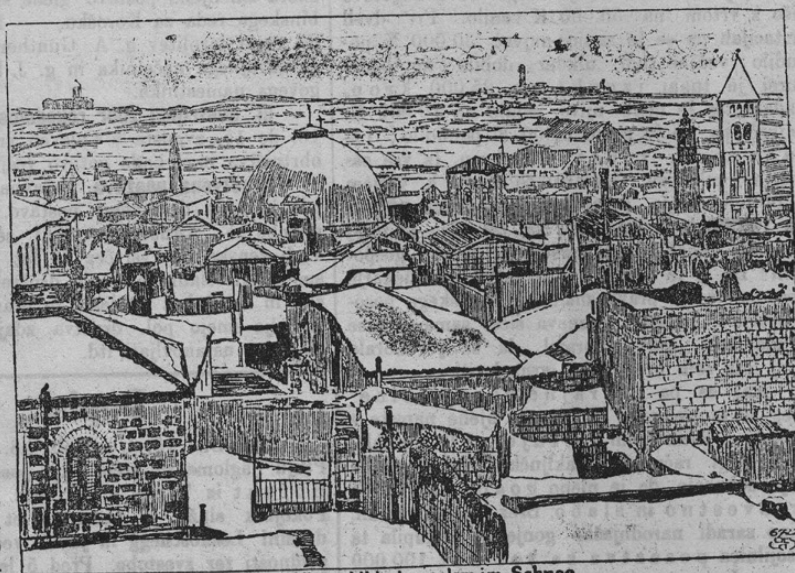
Hrastnik-Dol. O škampa via! kakšne kisle

obraze so imeli tukajšnji liberalci, ki so „Pri-Štajerca“, kateri jih je nedavno tako lepo tačil. Lasje so se jim ježili kakor ježu, kri je šla v glavo kakor puranon, kader vidijo rudečega; posebno g. Gnusa in pa Cuzza. Jakatu se je tako dopdalo, da sta obljubila je veli-kistemu, kateri je to pisal. Dacar je pa veli. P. kakor malo dete: kaj bodo ljudje rekli? No, de-mo saj je bilo res hudo, kajti celi cvet je iz odrine „frise pokal“. Ker so se sedaj en malo oddah-namaza-jim pa zopet lahko damo en malo „Retik bgače b-bum“, da bodo imeli bolj mirno kri in da kaj mi bodo pisali take zmešane laži v „Neroden Euro up-kakor zadnjič, da je Gnus ustanovil „Pos-trpežlj-nico“ na Dolu. Naj te pes potiple, ta je cev ž-bosa! Tukaj je v obče znano, da imajo g. ženci. Šebat še zdaj zlato uro, katero so jim ka-Tvoj g. A. Fischer na Dunaju, in zadaj na kr-Lovrer ure je pisano: „V spomin ustanovitve P. deti p-jilnice“ na Dolu; „ravno tisti gospod so iz-jih je ustanovili pošto, za kar so bili potem izvolj-prizna-je za častnega občana. Potem so ustan-mislji-„Bralno društvo“, katerega so pa sedaj s-vili liberalci čisto na beraško palico. „Nam da pl-list“ piše, da so trije klerikalni sinčki nesra-preter-govorili; pa čudno bi bilo, ako bi ne, ker t-kroka nesramne knjige dajete iz „Bral. društva!“ in na-nos v-bode skim-Naj E-čejo. lega-da s-pobal-lajajo-skuta-pa Vedi-jen v hl-da s-sv. I-pokl-sko-torej-to s-njen-sar-van-čino-pese-pob-pred-mor-hrb-vaš-š-nap-kaj-se-vak-sti-leti-je-je-naj-naj-uč-nas

Selnica ob Dravi. Dragi „Štajerc“! Čer-imate veliko naročnikov v našem kraju, pa dar še niste dobili od nas kaj za natisniti, je še vladal stari in ljubi mir pri nas; a na-enkrat se je predrugačilo, ni nam mogoče izdržati, ampak se moramo pritožiti, kako nam zdaj godi. — Že veliko let smo živeli kaj na nemški meji popolnoma mirno in ves-smo se tudi dobro razumeli v jeziku in de-ja a zdaj so privandrali k nam od neko-d-kranjskih in hrvaških mej nekteri zagriženci, teri mislijo naenkrat vse obrniti, in se na-jeziku posmehujejo, ker ne umejo tega, da sem zrasel tukaj na nemški meji, nemorem jezik govoriti, katerega oni, ki je zrasel kranjski ali hrvaški meji... Ti privandran-nas stare in mirne Selnice začeli celo po-kem časopisu mazati. Tako nam oponašajo, mi od čitalniških udov živimo in bi ne s-nedolžno pesem mimo slovenske hiše peti,

Jeruzalem v snegu.

Začudeno so gledali letos ro-marji v sveto mesto Jeruza-lem. Strehe in kupule, ki jih po navadi le zlato solnce krije, bile so te dnis snegom in ledom po-krite. Domačini so večidel prvič v svojem živ-ljenju sneg in led opazovali. Kajti krasna klima Jeruza-leva ne pozna naše krepke zime. Seveda je trajal tudi ta sneg le par dni in vroče solnce je zopet po-krajino obsija-lo. Naša slika kaže Jeruzalem v snegu.

Ein seltnes Winterbild, Jerusalem im Schnee.

smo dobre volje. Ker čitalnica šele kratak čas obstoji, in mi pa smo že stari postali, zatorej je velika laž, da bi mi od članov čitalnice živele. Pesnice pa smo že preje peli in jih bo demo še peli; kdor jih noče poslušati, pa naj odrine in izgine. Ti privandrač! Nas v svoji namazani cunji svari, da naj smo mirni, drugače bodo naša imena odkrili. Sirote premlade, kaj mislite s tem? Z našimi imeni se mi vsako uro upamo na dan, in ako bi mi mirni in potrpežljivi ne bili, bi te 3/4 potrebnih zagrižen- cer že davno umazali... Zatorej mir, zagri- ženci, drugače se začnemo boriti!

Sv. Lovrenc slov. gor. Dragi „Štajerc“!
Tvoj zadnji članek o razmerah v našem sv. Lovrencu napravil je mnogo razburjenja. Priza- deti prvaški poštenjaki so se kar skrivali, ker jih je bilo sram. Mi kmetje pa vemo in javno priznamo, da si govoril resnico! Ti prvaki pač mislijo, da smo mi kmetje edino zato na svetu, da plačujemo zanje, naši otroci pa zato, da jih pretepavajo ljudje, ki cele noči pri kvartah pre- krokajo. Tega pa ne! Mi kmetje smo gospodarji in nas ne bode Horvatova „poštena“ družba za nos vodila. Tako, kakor se je svoj čas, se ne bode pri nas nikdar več gospodarilo. Učiteljskim pretepačem pa bode že oblast nšesa navila. Naj potem v ljubljanski cunji kričijo, kakor ho- čejo... Mi kmetje imamo polno zaupanje do vr- lega našega g. Rebernaka! Zato tudi mislimo, da skoraj ni vredno, da bi on odgovarjal na pobalinske napade v „Slogi“. Kakor stekli psi lajajo nad g. Rebernaka in ga psujejo za „nem- skutarja“. V lažnivem „Slovenskem gospodarju“ pa ga neki dopisun psuje za „privandranca“. Vidi, ti dopisun, da je bil g. Rebernak ro- jen iz boljše hiše v Konjicah, da so imeli v hlevu tiste hiše 16—18 glav goveje živine, da se je g. Rebernak pred 20 leti pripeljal v sv. Lovrenc kot delovodja, ker je bil s pismo poklican, da je potem kupil posestvo in usnarj- sko obrt. Edino svojim žiljavim rokam se mora torej zahvaliti, da je zdaj razširil posestvo. Vse to seveda tistega dopisuna nič ne briga, ker njemu g. Rebernak gotovo ni in ne bode nič- sarn dolžan. Pač pa je pri sv. Lovrencu več „pri- vandrancov“ in priliznjenih hinavcev, ki so ve- činoma klerikalci, ki se ljudem hlinijo in jim pesek v oči trosijo. Ti se delajo kakor farizeji pobožne. Ako bi pa videli zlato tele, padli bi pred njim na kolena in mu molili. Tukaj ne more biti edinosti, eden drugega pika in za- hrbtno šinfa, v obraz pa se hlini prijatelj. Pr- vaški gonji pa bomo poštene možje že konec napravili. Mi se borimo za pravico in resnico!

Kmetje.

Kozje. Dolgo je trajalo, da je na naši tu- kajšnji pošti čisto slovenski napis izginil in da se ga je z nemškim nadomestilo. Tukajšnji pr- vaki delajo sploh gledé napisov mnogo neumno- sti. Trgovci Pleterski, ki je bil še pred tremi leti član nemškega „Turnvereina“ v Brežicah in je vsak dan v „Deutsches Heim“ sedel, postal je zdaj hudo zagrižen prvak in ima le slovenski napis. Istotako njegov konkurent Druškovič. Ali največ na tem polju si je dovolil tukajšnji nad- učitelj Krajnj. Odstranil je namreč dvojezični

Grof Pallavicini.

Naš minister za zunanje zadeve grof Ährenthal nastopil bode daljši dopust, da si zboljša svoje zdravje.

Johann Markgraf Pallavicini.

Medtem ga bode v njegovem poslu zastopal Johan grof Pallavicini, katerega sliko danes prinašamo. Grof Palla- vicini je avstrijski zastopnik pri turški vladi.

napis na tukajšnji šoli in ga nadomestil s čisto slovenskim. Vprašamo torej slavni deželni šolski svet prav uljudno, ali se je to morda po nje- govem naročilu zgodilo? Ako ne, potem naj se tega zagriženega nadučitelja prisili, da vpoštev- a postave in da pusti zopet dvojezični napis na- praviti. Vse to izvira le znani prvaki politični gonji. Sicer pa bomo še o razmerah v Kozjem obširneje govorili.

Rogaška Slatina in sv. Barbara v Halozah.

Mnogo smo že čitali po časopisu o slavnemu kaplanu Verku, ki je zdaj pri sv. Barbari v Halozah nastavljen. Njegovi škandali presegajo že vse meje! Ni čuda, da ga knezoškof od ene v drugo faro pošilja. Po našem mnenju dela Verkovo postopanje vsej duhovščini sramoto. Evo slučaj: Začasa, ko je ta kaplanček novo mašo bral, je pri ljudeh fehtaril in za denarje cigail. Tudi drugi darovi so šli v njegovo torbo. Pa ne samo premožne, marveč tudi reveže je ociganil. Tukaj v Rogški Slatini n. pr. živita mož in žena, ki sta skrajno vboga, stannjeta v tuji hiši in imata njivico v najem, na kateri toliko pridelata, da se zamoreta čez zimo pre- živeti. Tudi ta dva je ociganil maziljenec; poso- dila sta mu namreč 48 kron, katere sta imela prišparane za čase bolezni ali nesreče. Preteklo pa je že šesto leto in kaplan Verk se še ni spomnil, revnima zakonskoma denar vrniti. Čakala sta, dokler sta mogla. Ko pa je huda bolezen obiskala vbogo ženo, pisal je mož Verku, da mu naj tistih 48 K vrne. Ali odgovora od tega čednega kaplana ni dobil. Mož je pozneje enkrat tudi kaplanovo mati tirjal. A tudi zdaj je bilo vso čakanje zastoj. Kaplanova mati je potem enkrat rekla, da je kaplan za tisti denar par „očenašov“ zmoli! Nesrečni mož je pisal škofu v Mariboru, da mu je kaplan že toliko časa de- narja dolžan, da je njegova žena že 28 mesecev hudo bolana v postelji, da nima skoraj kaj jesti itd. Doslej tudi to pismo ni pomagalo. Javnost naj sodi, ali je to lepo in duhovniki naj se svojega kolego Verka — sramujejo.

se poskrbi za to, da zvedo vsi udeleženci o pravem času, kdo ima živino za hlev na pro- dajo ali kdo želi kupiti. Centrala za vnovče- vanje živine (Viehverwertungs-Zentrale), poklicana in ustanovljena za to, da skrbi za koristi kme- tistva pri vnovčevanju živine, je prevzela nalogo s priobčevanjem ponudb in zahtev posredovati v tem težavnem času med prodajalci in kupci živine. Zato so vsi kmetovalci in pitavci živine, ki hočejo prodati ali kupiti živino za v hlev, vabljani, naj kolikor mogoče hitro naznani na naslov: Centrala za vnovčevanje ži- vine (Viehverwertungs-Zentrale), Dunaj VIII., Lammgasse 4 ali pa na uredništvo „Štajerca“ v pismu ali na dopisnici sledeče:

1. Ime in naslov,
2. ali hočejo kupiti ali prodati,
3. število glav ponujane oziroma zaželjene živine,
4. nje starost in pasmo.

Prijave lahko pošljejo vsaki posamezno, ali pa jih lahko pošljejo kmetijska društva, zadruga ali zveze za več skupaj naenkrat. Prijave se zberejo in po možnosti hitro priobčijo, navadno v posebnih listih, ki se pošljejo deželnim, okraj- nim in krajevnim kmetijskim društvom in za- drugam ter vsem c. k. okrajnim glavarstvom, kjer se razpoložijo na vpogled. Pri okrajnih gla- varstvih dobé te liste pred vsem živinozdravski organi. Po možnosti se bodo priobčile tudi v listih, namenjenih kmetijstvu in razširjenih med kmetovalci. Na zahtevo se bodo te liste poslane tudi posameznim zanimancem.

Kmetovalci so prošeni, naj svoje prijave in želje nemudoma naznani.

Glede nasvetov ali posredovanja se naj v teh stvareh kupci in prodajalci obrnejo narav- nost na Centralo za vnovčevanje živine (Vieh- verwertungs-Zentrale) na Dunaju VIII., Lamm- gasse 4.

Novice.

Polom za polomom.

Resnično, — primanjkuje nam že skoraj prostora, da bi popisovali izrodke, pojave in po- sledice prvaških polomov. Kajti komaj se človek oddahne in misli, da je stvar končana, že zopet prihajajo poročila o novih polomih. Treba je, razumeti, da se tukaj ne gre več za polome posameznih zavodov, marveč da je to nekaj splošni, vse prvaške gospodarske organizacije se tikoči polom. Poso- jilnice, sploh denarni zavodi, konzumne zadruga, mlekarne, kmetijske zadruga, tiskarne, knjigarne, akcijske družbe, vse to, kar so slovenski prvaki z umetno naglico iz tal zbili, vse poka in se podira, vse je na pesku zidano, vse grè rakovo pot... Konkurzi „Agro-Merkurja“ in „Glavne posojilnice“ še niso rešeni, načelniki in slavni „revizorji“ še niso svojo brezvestnost pred sodnijo zagovarjali, ko se že čuje o novih polomih. V Ljubljani, v Novem mestu, na Šta- jerskem, povsod! „Zveze“ gospodarskih organi- zacij slovenskih prvakov so v vsej javnosti svojo nezmožnost, svojo moralno propalost dokazale. „Revizorji“ teh zvez so razkričani kot plačani priganjaci političnih stroj, ki niso hoteli svoje dolžnosti storiti ali bi so delali naravnost proti svojemu prepričanju in proti svoji vesti. Tudi s prvaškimi podjetji je stvar enaka. Celjska „Zvezna tiskarna“ in „Zvezina trgovina“ nimata pravice obstoja in so zapravljale tuji denar za nerodno „narodno“ politiko. Istotako je stvar baje tudi pri „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani, v kateri dolguje samo prvaški srbofilski list „Jutro“ baje čez 20.000 K. In govori se, da so v tej tiskarni naloženi denarji, namenjeni učiteljskim vdovam in sirotam. Tudi v klerikalni gospodarski organizaciji smrdi hudo. Zato so klerikalci iz žepov kranjskih davkoplačevalcev vzeli mnogo denarja in ga porabili za svoje razbite zavode. Večmilijonsko garancijo prevzeti je morala tudi dežela kranjska za — klerikalne zadruga. Na Dunaj se vozijo dr. Brejc, monsig- nore Podgorc in ednaki tički, da bi od vlade dobili pomoči za svoje razbite organizacije. Davkoplačevalce hočejo za krvavi denar oropati. Mi vsi naj bi plačevali za prvaške in klerikalne zločine... Pa še nekaj

Kathreiner

Kneippova

sladna kava

je le ena, posnem-
kov pa je več! Zato
pozor! Zahtevajte
in jemljite samo
izvirne zavoje
z imenom

Kathreiner

Kmetovalcem in živinorejcem!

Kuga na gobcih in parkljih je po mnogih krajih povzročila živinozdravske odredbe, s ka- terimi se je promet z živino izredno otežkočil, posebe pa so se marsikje morali prepovedati celo živinski sejmi. Tako ni samo živinorejcem otežkočena prodaja živine, večkrat tudi celo onemogočena, ampak tudi živinorejci in oni, ki se pečajo s pitanjem živine, imajo vsled tega velike težave. Posebno nakup živine za hlev (za pitanje ali molžo) je tako zelo težaven, da se je treba bati, da v mnogih obratih, ki bi radi kupili živino, ne bo mogoče dobiti dovolj in pravočasno živine za hlev. Zato je potrebno, da

je zanimivega v teh prvaških polomih: nedoslednost in breznačajnost slovenskih prvakov! Septembra meseca 1908 n. pr. je bil med glavnimi razgrajaci proti nemštvu v Ljubljani dr. Oražen. Kmalu potem pa je ta „krvava manšeta“ prodal svojo pivovarno Nemcem in sprejel lepi dobiček od Nemcev. Taki so ti junaki! „Učiteljska tiskarna“, ki tiska srbski listič „Jutro“, ima baje denarno posojilo od nemške hranilnice. Prvaški profesor Reisner psuje po shodih nemštvu, lastno njegovo mati pa mora nemška šparkasa živeti. In tako bi našli lahko celo vrsto enakih slučajev... Nedoslednost je posledica propalosti ali pa slabotnega prepričanja! In nedoslednost ne koplje prvaštvu grob... Zanimivo pa je, da se prvaki zdaj toliko čez „Štajerca“ togotijo, češ da ta te prvaške polome popisuje. Ja, gospodje, kaj pa ste vi l. 1908 delali? Popolnoma po nedolžnem na sleparski način ste širili bojkot proti naprednim zavodom. Vašega bojkota se seveda nikdo niso vstrašili. Ali mi bi zdaj tudi lahko bojkot pričeli in imel bi gotovo večji uspeh. Pa počemo! Enega pa si ne pustimo vzeti: da poročamo javnosti resnico! Ali naj bi raje molčali, kadar vabite vi nezavedne in lahkoverne kmete v svoja sleparska podjetja? Ne, prvaki, molčali ne bomo, temveč povedali bomo ljudstvu i z a n a p r e j, kako stoji stvar! Jezika si ne damo od nikogar zavezati. Ako čita ljudstvo naša resnična poročila in potem v opravičeni skrbi prvakom svojega denarja več ne zaupa, — tega gotovo mi nismo krivi! Krivi so tisti, kateri so s svojim počenjanjem, s svojim zagospodarjenjem ljudstvu to zaupanje ugrabili! Ali nas razumete?

Oblast, kje si? * Naši prvaki so res smešni in otročji v vsej svoji zlobnosti. Velikanski njih gospodarski polom pa jim je vzel zadnje ostanke pameti. Zdaj — kličejo oblast na pomoč in zahtevajo v ljubljanskih svojih listih pomoči pred — „Štajercem“! Radi bi imeli, da bi se našemu listu nagobčnik obesil. Pa se hudo motijo. Sicer pa gledamo mi hladnokrvno na togotno kričanje histeričnih prvakov. In nekaj jim povemo na uho: **Kar je „Štajerc“ o polomu prvaških posojilnic pisal, vsaka besedica je bila preje že v slovenskih listih natiskana.** Kar ni bilo konfiscirano v „Slovenca“, „Slov. narodu“, „Jutru“, „Straži“, „Slov. gospodarju“ itd. itd., — tega ne pustimo v „Štajercu“ konfiscirati! Prvaki naj se torej v prvi vrsti za lastni nos primejo! In oblast naj bi takrat na pomoč klicali, ko so voditelji slovenskih posojilnic milijone ljudskega denarja zapravljali!

Lepa prvaška zavarovalnica! Že zadnjič smo poročali o nesramnem postopanju „Vzajemne zavarovalne družbe proti požarni škodi in poškodovanju zvonov“ v Ljubljani. Ta prvaška zavarovalnica se dela tako pobožno, da zlorablja celo Božje ime v reklamne namene. Pri vsemu temu pa sta ji krščanska

ljubezen in tudi navadna reelnost solidnih zavodov neznanca stvar. Zgolj iz prvaško-političnih zagriženih vzrokov dela ta zavarovalnica kmetom nepotrebne troške. In v neverjetni predrznosti hujska ter ščuva proti poštenim nemškim šparkasam. Že zadnjič smo povedali, da hujska n. p. proti vrli in skozinsko solidni nemški šparkasi v Brežicah ob Savi. Ali zdaj se nam piše še od druge strani sledeče: „Zakonska Lovrenc in Veronika Perger, posestnika v Pečki imela bi dobiti od okrajne šparkase v Slov. Bistrici hipotekarno posojilo v znesku 800 kron. Pastila sta posojilo zemljiško-knjižno zagisuriti. Treba bi bilo še, da se vinkulira na poslopju obstoječe zavarovanje omenjene prvaške zavarovalnice iz Ljubljane. Ko sta zakonska Perger od te vzajemne zavarovalnice zahtevala certifikat vinkuliranja, dobila sta iz Ljubljane nesramni odgovor, da se certifikata ne vpošlje, češ da šparkasa to prvaško zavarovalnico bojkotira; obenem se ju je vabilo, da naj si pustita posojilo od zavarovalnice same (potom kakšne prvaške polomljene posojilnice) priskrbeti... To je pač nedosežena predrznost! Najprej se slovenske kmete z vsemi mogočimi agenti lovi, da si pustijo poslopja pri tej prvaški zavarovalnici zavarovati, potem pa se jim prepreči vinkulacije, se jim dela troške, se jim krače čas in se jih hujska v nevarne, pobite in zanemarjene prvaške posojilnice! Čujemo, da se je to predrzno kranjsko zavarovalnico tožilo in smo radovedni, kaj bode sodnija k temu rekla. Na vsak način pa opozarjamo javnost že danes na postopanje te prvaške zavarovalnice, katere bojkotne želje bomo že omejili. Radovedni smo, ali bodejo morali kmetje res svoj denar prvaškim bankrotirjem nositi, ki potem tako z njim gospodarijo, kakor se je pri „glavni posojilnici“ gospodarilo! Opozarjamo pa tudi oblast na to stvar!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Ptujski „narodnjaki“, na čelu jim politično penzionirani dr. Jurtela in novo privranci advokat dr. Fermevc se grozno v „Slov. narodu“ togotijo, da smo tudi ptujsko prvaško posojilnico narahlo pobožali. Ta vznemirjenost je prav značilna in ta občutljivost podučna. Sicer pa vemo, da lazijo ti „narodnjaki“ okoli vseh mogočih oblasti in hujskajo biriče na „Štajerca“. Posrečilo se jim ne bode! Ali mislijo prvaki, da smejo samo oni napadati? Vsak dan pridigne ta jezuitovska gospoda po svojih revolverskih cunjah bojkot; potem pa obrača svoje oči proti nebu in zahteva, da oblast objavljanje resnice „Štajercu“ prepove! V politiki velja geslo: klin s klinom! In mi ne bomo batine držali, temveč — nazaj udarili. Prestrašili nas ne bodejo! V najhujših časih smo slovenski bojkot izdržali; in tudi zdaj ga bomo izdržali, zdaj v času splošnega zločinkega poloma slovenskih zavodov...

Slovenska posojilnica v Ptuj mora imeti presneto slabo vest, da nas zdaj z smešnimi, nenumnimi in zlaganimi „popravki“ po § 19 tisk. post. bombardira. Danes vè že vsak le količkaj izobraženi človek, da taki „popravki“ večinoma nimajo nobene veljave in nobenega pomena. Kajti v takem „popravku“ se lahko največjo laž trdi in kot „sveto resnico“ razglašča. Pravi eokaz takega popravkarskega zavijanja je sledeča čekarija te posojilnice. Omenimo, da le iz prirojene ljubeznjivosti in prijaznosti to čekarijo objavljamo, čeprav po našem mnenju ni postavno sestavljena. Ljudje naj vedo, kaj si upajo prvaški zavodi „popravljati“. Posojilnica nam torej piše: „Slavno uredništvo „Štajerc“ v Ptuj. — Sklicujoč se na § 19 tisk. zak. z dne 17. decembra 1862 št. 6 dr. zak. iz l. 1863 prosimo, da objavite k članku „Slovenska posojilnica v Ptuj“ čuti tudi že posledice splošnega poloma“, natisnjemem v Vašem c. listu z dne 5. marca 1911 št. 10 na istem mestu in z istimi črkami v zakonitem roku sledeči popravek: 1) Ni res, da je imel ta denarni zavod sploh vedno prav čudni način gospodarstva, res pa je, da se vodi gospodarstvo vedno strogo po postavi in zadržnih pravilih. 2) Ni res, da je izdajal tekom let prav velike svote v politične namene, res pa je,

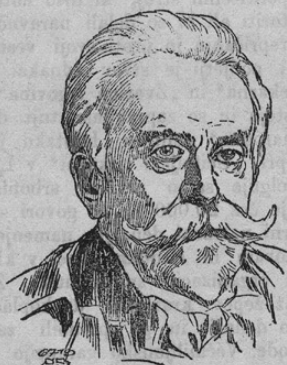
da se ni ničesar izdajalo v politične, ampak s odila v dobrodelne namene. 3) Ni res, da so bili a j a o č i govi voditelji vedno jako previdni. 4) Ni vinkih. da je Ptujška slovenska posojilnica pred posojilnic, k velikansko svoto čez stotisoč kron izgubila od takimi pa je, da take svote ni nikdar zgubila. 5) Straža, 1 res, da smo tudi udeleženi pri sedanjem. Zdaj n nem polomu „Glavne posojilnice“ v Ljubljani, ki res pa je, da Ptujška posojilnica pri prelomu, ki „Glavne posojilnice“ v Ljubljani ni pranje“ zakot udeležena. 6) Ni res, da se gre za preo bila ta „svote, katere bodejo brzkone zopet vložniki v znam čali, res pa je, da se ne gre za nobeno sl v zadnji ker nima Ptujška posojilnica pri „Glavni požgane K jilnici“ nikake vloge, in res je, da vložnikih ne budo ničesar plačali. 7) Ni res, da se posoj našem v Ptuj slabo godi, res pa je, da se ji ne marnila, k slabo. Ni res, da odpoveduje že posojila, ter ga n ker se ji godi slabo, res pa je da posoj na naših odpoveduje. Z o d i č n i m s p o š t o v a n j e m d r. b e l i m i s t e l a. Toplak.“ — Omenimo, da smo zdaj podroslci s tleni, na ta lažnjivi „popravek“ natančno javlja K z d o k a z i t e r š t e v i l k a m i o d g o v o r i t i n h a r t u i d a n e s b o d i l e s l e d e č e o m e n j e n o: Posojilniških č pravi, da njeno gospodarstvo ni bilo „čudno“, t t i r a L i n h H m h m! Pravzaprav res ni bilo „čudno“, t t i r a L i n h v s i p r v a š k i d e n a r n i z a v o d i g o s p o d a r i j o s t r a ž a, e d n a k o. P r a v i, d a s o b i l i n j e n i v o d i t e l j i v a r e h, k „jako previdni“. Čudna „previdnost“ je to: kdaj raz činoma“ so prvaki pri svojih denarnih zavojega m za svoj žep previdni. Nesramno pa je, d i k d a r v l o n i k d a r v e č j e s v o t e i z g u b i l a. A k o t r e b a, j i m i n k a r j e m o č i s t o n a t a n k o, k o l i k o t i s o č a v e d a j e t u j e g a d e n a r j a j e v r g l a n a r e p a d a n o s t s k o z i o k n o. R a d o v e d n i s m o t a p o d l a g k a k š n i d o b i č e k d e l a s s v o j i m i p o s e s t i v i! O v o n a j b l t e m u p a s e g o v o r i m o, g o s p o d j e „p o p r a v k a n e s n a P o s o j i l n i c a t r d i n a d a l j e, d a n i u d e l e ž e n a p r i v u“ i n „l o m u „G l a v n e p o s o j i l n i c e“ v L j u b l j a n i. I z d a j s t v u b r e g a s r c a j i h o č e m o t o v e r j e t i, č e p r a v s o m r u g a č e, l i s t i i s t o v e s t b e l e ž i l i. T u d i p r a v i p o s o j i l n i c a i s l u j u j o š e n e o d p o v e d u j e p o s o j i l. P a j e l e r e s! S t. Z n a č p a, g o s p o d j e d r. J u r t e l a i n t o v a r i š i, z a d n j a j i h p r i s e d a v t e j z a d e v i š e n i i z p r e g o v o r j e n a! T o m o s o — n a s v i d e n j e!

„Slogaši“, to je tista politična godlja, barju. Ta ne krop ne mrzla voda in ki edino po brilijona smrdi, — ti „slogaši“ se v svojem ljubljanskem pravlitiču zopet grozno v nas zaganjajo. Psijavdušen pljujejo in kažejo jezike, varni v naročju ljubljanskih porotnikov. Pobalini so to, ki mečejo od ures menje izza varnega plota! Jezijo se „slogašični st največ zaradi tega, k e r m i n e z a m o l o č i r. i m a r e s n i c e v p r v a š k e m p o s o j i l n i š t m e t i j s k o I z z a t o s k a č e j o z d a j i n p i j e j o n a z n a m e t i. O r n i g a, k a k o r m a l i p s i č k i n a v a š k i e m e š k o Z a g o t o v i m o t e j b r i n j e v i d r u h a l i, d a g. O n a ž l i c i n i m a č a s a i n v o l j e, č i t a t i „S l o g o“. Z a t o j i t e n s k o. n i k d a r n e b o d e o d g o v a r j a l, č e p r a v b i v e d e l g a m i s l o p r a v i h p o v z r o č i t e l j e v t e g o n j e p r a z n a č i n i m e š k o o b č u t n i h o d g o v o r o v. I s t o t a k o p o v e m o, d a n i c e r p a g. O r n i g z n a š i m b o j e m p r o t i s l e p a r i j a m v t u d i v r l v a š k i h p o s o j i l n i c a h p r a v n i č o p r a v i t i. Z l o r a n i d r l a ž j e, d a b i o n i z d a j a l k a k š n e o k r o ž n i c e p o l e! S i p o s o j i l n i c a m i t d. V e m o, d a s e j e t a z l o b n a n e m š č s k u h a l a v d r. F e r m e v č e v i k a n a l i j i r e d k a o d g o v o r i l i b o d e m o t e m u p r v a š k e m u a d v o k a t e n k r a t p r a v j a s n o. V o s t a l e m p a n a j s e „s l o g a z i z b r i n j e v i m h o f r a t o m v r e d n a g l a v o p o s t a r j — m i s e n e b o d e m o o z i r a l i n a b e n e p r o š n j e v e č (c a p i t o?) i n b o d e r e s n i c o i n a d a l j e z a g o v a r j a l i! K a r „S l o g a“ p i z a t o s e p a n i t i p o d g a n e v „n a r o d n e m d o m n e z m e n i j o. P r v i č z a t o n e, k e r „S l o g a“ s p l o h n o b e n i h n a r o č n i k o v n i m a; d r u g i č z a t o n e, k „S l o g a“ s p l o h s a m e p r v a š k e s l e p a r i j e z a g o v a r j t r e t j i č z a t o n e, k e r t e m u l i s t u i t a k n i k d o n i s a r n e v e r j e; č e t r t i č p a z a t o, k e r b i n i t i s v e t n i k i s k u p a j n e m o g l i o č i s t i t i i o b l a ž i t i s l e p a r i j e v p r v a š k i h p o s o j i l n i c a h! F i n i s!

Članica „Združne zveze“ v Celju z z n a n j e. „P r i s i l j e n i s m o, p o r o č a t i o c e l j s k i z m a r s i k a j, k a r n j e n i f a k t o r j i j a v n o s t i p r i k r v a j o. I z c e l j s k e z v e z e s t a i z s t o p i l i p o s o j i l n i c a v T r b o v l j a h t e r h r a n i l n i c a i n p o s o j i l n i c a v s v. T o m a ž u. V e č s t a r e j š i h p o s o j i l n i c b o v k r a t k e m s l e d i l o. I z s t o p i l a s e z a d n j i d v e p o s o j i l n i c i. I z s t o p i l a j e t a p o s o j i l n i c a v P i l š t a j n u. C e l a v r s t a p o s o j i l n i c (i m e n a n a r a z p o l a g o) h o č e p r i s t o p i t i k n e m š z v e z i v G r a d c u. C e l j s k a z v e z a j e 25 t i s o č k r

Štefan Milow.

Te dni je praznoval pisatelj in pesnik Štefan pl. Millenkowicz svoj 75 letni rojstni dan. Jubilar piše pod

Dichter St. Milow.

imenom Štefan Milow in spada med boljše današnje pisatelje.

apak le posodila v denarnih stiskah se na-
bili nje. hajajoči tiskarni v Celju, seveda po
Ni res ovinkih. Ljudstvo bo klicalo voditelje onih
parletti posojilnic, ki se pri celjski zvezi, na odgovor.
ila, res Pod takimi razmerami trpe vsi Slovenci!
5) Ni „Straža“, 15. marca 1911).

Zdaj nas pa imajo! Kdo? No, slovenski
klerikali z najvišjim svojim modrijanom Kem-
perlom, ki po milosti političnih kaplanov „ure-
duje“ zakoniti, plitvi listič „Straža“... Sicer
je bila ta „Straža“ vedno grozovito neumna in
pravo znamenje duševne impotence klerikalcev.
Ali v zadnjem času so od alkohola razgrete
možgane Kemperla porodile celo vrsto člankov,
katerih neumnost presega naravnost vse meje.
Po našem mnenju je Kemperlu takrat pamet
zmrznila, ko je ležal pijan ponoči v snegu, do-
kler ga ni policaj postavil na noge. Ali pa se
je na naših shodih tako prestrašil, da mu je z
debelimi solzami tudi zadnji ostanek študentske
modrosti skozi nos stekel... Cele uvodnike
objavlja Kemperle zdaj proti našemu uredniku
Linhartu in proti „Štajerčevi“ stranki. Po vseh
nemških časopisih vtikava nos, da bi izvedel,
kje bode g. Linhart govoril. In celo v nemščini
citira Linhartove govore... Ali misli klavrna
„Straža“, da bodedo z njo polemizirali o takih
stvarih, katere duševni revčki v klerikalni stranki
nikdar razumeli ne bodejo? Urednik Linhart ni
svojega mnenja nikdar skrival in ni igral
nikdar vloge klerikalnih farizejev. Kar je govo-
ril in kar govori, za tem g. Linhart tudi stoji.
Seveda je treba, da se te govore tudi sliši,
ne pa da se sodi o govoru, ki je trajal 2 uri,
na podlagi 10 vrstic poročila v kakšnem listu.
To naj blagovoli pobožna koleginja „Straža“ za
danes na znanje vzeti. Na psovke o „nemčur-
stvu“ in „slovenskem pokoljenju“ ter „političnem
izdajstvu“ bodedo enkrat odgovorili, pa vse
drugače, nego si to klerikalni „gimperli“ do-
mišljajo...
Sploh
nja be-
! Torej

a, ki ni
brinju
anskem
Pujejo,
jubljan-
ejo ka-
slogaši“
lčimo
lčstvu.
župana
i cesti.
Ornig
ji tudi
el gled-
lnih in
a nima
v pr-
Zlobna
e proti
bna laž
iji in
h po-
lju na
i zvezi
ikri-
i poso-
ojilnica
ojil-
pila sta
je tudi
sojilnic
nemški
č kron

Občina Kokarje spada med najbolj prvaško-
zagrižene kraje. Leta sem uganja se tam že
naravnost neverjetno in bedasto politično gonjo,
v katere središču je stal neki učitelj, ki pred
porotniki ni ravno posebno častno obstal. Po-
sebnost se jezi prvaško vodstvo občine Kokarje,
da mu pošilja deželni odbor nemške dopise. To
je preveč za kokarske modrijane. In pritožujejo
se, da teče črnilo kar v potokih. Zdaj je ob-
činski zastop „sklenil“, da bode odslej v pisme-
nem prometu edino slovensčino rabil in da ne
bode nobenih nemških dopisov sprejemal. Mi
ne vemo, kako bode ta bedasta borba kokar-
skih modrijanov končala. Ali to vemo, da košajo
take borbe denar in da ti modrijani ne dajo
ta denar sami, marveč da ga jemljejo od davko-
plačevalcev!

Hajdinski župan Grahari je bil pri sodnji
na 90 K globe obsojen. Bog žegnaj!

Škandal v Mariboru. Znano je, da prvaški
hujšakači ravno na kolodvorih nemških mest
prav radi izzivajo in škanđale delajo. Železni-
čarji imajo gotovo težko službo in so v sploš-
nem zelo postrežljivi. Ako pride nenahujskani
kmetič in zahteva svojo „karto“ v domačem je-
ziku, mu tega gotovo nikdo ne zameri. Prvaških
hujšakačev pa, ki znajo prav dobro nemško in
le izzivajo, se bode železnica menda le ubranila.
Te dni enkrat so imeli v mariborskem „narod-
nem domu“ neko zabavo. Posledica je bila, da
so pijani prvaki celo noč besneli in divjali po
ščaciji ter škanđale delali. Posebno odlikoval se
je c. k. sodnik Zemljich iz Ormoža. Ta možič bi
moral ceste pometati, ako bi nemškega ne znal.
In vendar se ne sramuje kot c. k. sodnik v pi-
jani družbi škanđale delati, katerih bi se celo
šofštarski „lerpobi“ sramovali! Radovedni smo,
kaj poreče višja oblast k temu. Prav divjal je
tudi notarski kandidat Emil Dediček iz Celja.
Ta mokronosi prvak je menda mislil, da pija-
nost vsako surovost oprosti. Zato je tudi bla-
gajnika opsoval z besedo „svinja“. Potem je te-
kel v voz. Ali železničarji so ga prijeli prijazno
za ušesa in policija je vpisala njegov naslov.
Zagovarjati se bode imel pred kazenskim sodiš-
čem... In zdaj vprašamo: ali ne delajo taki
prenapeti prvaški rogovičari čemu slovenskemu
ljudstvu sramoto?

Obsojeni prvak. Znano je, da so prvaki pri
volitvah v celjski okolici hudo sleparili. Neka-
tere je tudi roka pravice dosegla. Tako je tajnik
zadruga „Lastni dom“, Janez Bovha, na sle-
parski način agitiral. Zato je bil ta prvaški pre-
napetež na 5 dni zapora obsojen. Pritožil se je
pa naprej in stvar je prišla pred najvišjo so-
dišče. Ali tudi to je sodbo potrdilo. Bovha bode
torej sedel. Dober tek!

Okrajni zastop v zgornji Radgoni je sklical
za 18. februarja 1911 zopetno plenarno zboro-
vanje, pri katerem je prišel proračun iz novega
do posvetovanja. To se pač le v tem prvaki-
nem zastopu zamore zgoditi, da se že sklenjene sklepe
zopet razveljavi!... Od klerikalno-slovenske
stranke prišlo je vseh 16 članov. Razveljavili so
decembra meseca sprejeti sklep in glasovali za
novo sestavljeni proračun. V novem proračunu
se je več točk, n. pr. pri cestah, sanitetnih
izdatkih itd. znižalo. Nadalje se je doklade za
mesec december v znesku 2700 kron kot do-
hodek vpisalo. Na ta način so zamogli doklade
za 5% znižati. Torej se leta 1911 ne bode pla-
čalo okrajnih doklad 40%, temveč samo 35%
i. s. 28% edino za okrajne potrebščine, obresti
in plačilo dolgov, 7% pa za troške šolskega
sklada. Zadnje se je pa v javnosti „zamolčilo“!
Kakor znano, so pa prejšnja leta pod naprednim
gospodarstvom vse doklade s 7% šolskimi troški
vred le 27% znašale. Zdaj pa pod prvaki-
nim „vzornim“ gospodarstvom 35%! To je pač
tudi „napredek“. Kmetje v okraju pač vedno
bolj nezadovoljno z glavo kimajo...

Svinjski sejmi v Ptujju so torej, kakor smo
že v zadnji številki poročali, zopet dovoljeni in
se bodejo vsa o sredo vršili. Kakor znano,
imajo ti sejmi za celi okraj veliko gospodarskega
pomena. Da jih je oblast zopet dovolila, se
imamo v prvi vrsti zopet pridnemu delu našega
vrliga župana in poslanca Orniga zahvaliti.
Vkljub temu, da prvaški listi dan za dnevom
na neverjetni način blatijo tega moža, skrbi
vendar prav očetovsko za gospodarski blagor
celega okraja... Velika nevarnost je naši ži-

vinoreji pretila, ko se je na Štajerskem pojavila
kuga na gobcih in parkljih živine. Vsak stro-
kovnjak ve, da je ta bolezen ena najnevarnej-
ših za vso živino s parklji. Skoraj nobena druga
bolezen se ne da tako težko omejiti in iz blefov
spraviti, kakor ravno ta kuga. Zato so največja
natančnost, takojšno naznanilo in najstrožje
odredbe potrebne. No, hvala Bogu, v ptujškem
okraju se je vsled natančnih in hitrih odločb
oblasti in zlasti vsled truda okrajnega zastopa
z načelnikom Ornigom, posrečilo, da se bolezen
ne pojavi. Ptujski okraj je ostal čist od te kuge.
Seveda so se morali vsi sejmi vstaviti. Ali proti
tej odredbi ni bilo mogoče ničesar storiti. Zdaj
pa, ko smo videli, da je ostal ptujski okraj čist,
obrnili se je načelnik Ornig na c. kr. namest-
ništvo, da zopet sejme dovoli. Posrečilo se mu
je vsaj v toliko, da se je zopet svinjske sejme
dovolilo. G. Ornigu grè vsled tega vsa hvala!

Prvaška ljubezen do kmetov je, kakor znano,
velikanska. To dokazuje tudi sledeči slučaj:
V Partinu pri sv. Lenartu slov. gor. do-
bivajo vbožni občani semtertja podporo, ki ob-
stoji iz žaklja moke. Pred kratkem prosil je
tudi neki vbogi viničar za to podporo, pa ne
za-se, marveč za svojega starega očeta. In zdaj
se je pokazala prava prvaška ljubezen v svitli
luči! Občinsko predstojništvo je namreč vini-
čarju reklo, da ne dobi nobene pod-
pore, ker pošilja svoje otroke v
nemško šolo. Ali ni to naravnost sramota
in brezsrčnost? Ali plačujejo občinske doklade
samo prvaški hujšakači? Ali sme biti občinsko
predstojništvo strankarsko? Prvaki se pa gro-
zovito motijo, ako mislijo, da bodejo s takim
nečloveškim postopanjem velepotrebni nemški
šoli škodovali! Ko je omenjeni viničar to sru-
vost svoji družini pravil, rekel je njegov sinček:
„Raje ne jem več kruha, kakor da ne bi v
nemško šolo hodil“. Otroci sami čutijo že v
svoji nedolžni duši, da je nemška šola
prava dobrotnica... V Partinu se
bodejo pa tudi duhovi zbristili in prišel bode
čas, ko bodejo volilci pomedli s takimi trdo-
srčnimi občinskimi predstojniki!

Roparski napad. Trgovec Franc Simonitsch
peljal se je te dni enkrat ponoči iz Ljutomerja
proti domu. Pri sv. Nikolaju napadla ga je večja
tolpa roparjev. Ti so voz vstavili. Ali Simonitsch
je v silobranu potegnil revolver in dvakrat us-
trelil. Eden roparjev je takoj mrtev obležal;
drugi ropar pa je bil težko ranjen, medtem ko
so ostali zbežali. Ranjen je baje Madžar in je
pri sodnji imena vseh roparjev naznanil.

Iz ljubosumnosti sta se stepla v Sevnici
Janez Kolman in Janez Kralj. Prvi je bil težko
ranjen.

Čebelnjake kradel je v Slov. Gradcu ne-
znani tat.

Zaprl so v Trbovljah rudarja Alojza Skut-
nik, ker je tovariša Kepo z nožem smrtno ne-
varno ranil.

Pred poroto v Mariboru bil je Janes Klo-
basa, ki je posestnika Danko v Jarenini umoril,
na 18 let teške ječe obsojen.

Tiskovne tožbe. Pred mariborsko poroto bi
se imele ta teden tri tiskovne tožbe vršiti. V
prvi je tožil dr. Ambroschitsch v Celju tiskarja
Rabitscha in učitelja Aistricha zaradi žaljenja
časti. Tožba se je preložila, ker je Aistrich baje
zbolel. Potem je bil tožen bivši naš urednik in
sedanji škofjski prefekt Anton Zavadil od Ja-
neza Roškarija v Kokolajnsaku. Tudi ta tožba je
bila zaradi bolezni preložena. Končno bi se
imela zagovarjati Franc Rakovic od „Fihposa“
in Letonja od „Straže“. Pa so se s tožniki
„zglivali“.

Grozni samomor. V bližini Maribora vzel je
hlapec Andrej Litar iz Pristove dinamitno pa-
trono v usta in jo je zažgal. Glavo mu je po-
polnoma razmesarilo. Vzrok samomora ni znan.

Pretepi. Žnidar Ačko v Konjicah pretepel
je svojega brata. Tudi očeta je na tla vrgel. —
V Ostrožni je sunil fant Drobež svojega tovariša
Gaberšeka z nožem v rebra. — V pretepu v
Konjicah bil je fant Pilih težko ranjen. Udaril
ga je Johan Čatar. — V Straži sta brata Cir-
konvik v gostilni vse razbila. — Lepe razmere!
Namesto politike uganjati naj bi slovenski du-
hovniki in prvaški učitelji raje podivjanost
omejili!

Bedasta igrača. V Mariboru se je Johan

Pralni ekstrakt „Ženska hvala“

za namakenje perila.

Najpopolnejše nadomestilo za
belenje perila.

Najboljši in najzanesljivejši pralni
prašek.

Pralni prašek je zaupljiv predmet.
Ako hočete Vaše drago perilo ob-
varovati škode, tedaj se čuvajte pred
ponaredbami!

Lorbek igral s pištolo; pri temu je 15 letnega učenca Jožeta Pleinšek obstrelil.

Svojo mati pretepel je v celjski okolici fant Kopriva. Orožniki so ga sodnji oddali.

Nož in pištola. V Presidni pri Brežicah so se fantje stekli. Fant Arlič je bil lahko z nožem ranjen. Zato pa je iz pištole ustrelil in tovariša Gračnerja težko ranil.

Divjak. Kočar Zavrič v Selah pri Brežicah je v pijanosti svojo ženo hudo pretepel in težko ranil. Nesrečnica je v drugem stanu; gotovo bi jo bil divjak umoril, ako bi ne vstopila hčerka vmes.

Težko osumljeni župan. Župan v sv. Emi pri Pristovi je na sumu, da je svojo uradno moč zlorabljal in da je tibotapcem s ponarejenimi "fihposi" v slepariji pomagal. Sodnijska preiskava bo dognala, kaj je na tej stvari. Upamo, da župan ne uide zasluženi kazni, ako je res kriv. Naravnost nesramno pa je, da piše "Slov. narod" v Ljubljani, da je ta župan "štajercijan". To je podlost! Ta pošteni župan je bil vedno zvesti pristaš prvaškega mišljenja in je naše prijatelje celo sovražil in zasledoval. Pravi, pristni slovenski prvak je bil! To vedo vsi, ki ga poznajo. Prvaški listi naj se torej nikar ne trudijo, da bi si tega moža otresli. Ostane jim le, pa če še tako grdo lažejo. Sicer je pa znano, da so ravno najbolj sleparski župani na spodnjem Štajerskem — prvaški zagriženci. Ali jih naj naštejemo?

Samomor. V Pragerhofu se je ustrelil poštni oficijant g. Gumsej. Osleparil je pošto za več sto kron. Ko so ga hoteli orožniki aretirati, si je poglaval kroglo v glavo.

Vroča kri. Skregala sta se pri Konjicah fanta Kramar in Klinec. Zadnji je Kramarja pretepel in ga hotel potem tudi z nožem raniti. A Klinec je pobegnul. Vročekrvnež imel se bode pred sodnijo zagovarjati.

Oj te babe! V celjski okolici sta napadla dva vojaka hlapca Marka Verhovšek in ga hudo ranila. Vzela sta mu potem njegovo ljubico in odšla z njo.

Zaprl so v Selah pri Sevnici kovača Janeza Preskar zaradi tatvine in grdega trpinčenja živali.

En dan dva samomora v Mariboru sta se vršila 11. t. m. Ustrelil se je namreč 18 letni komi W. Vollgruber. Obesil pa se je hlapec Jakob Kranjc. Pri prvemu ni vzrok znan; drugemu pa se je baje mešalo.

Iz Koroškega.

Iz Globasnice se nam poroča: Dne 30. decembra 1910 sta se globasniški župan Juri Gregorič in občinski tajnik Franc Čebul pri letnemu obračunu zaradi raznih diferenc stepla. Župan je potem javno v gostilniški sobi tajniku očital razne zločine, m. dr. tatvino, ponarejanje dokumentov, sleparijo z imeni itd. Obadva spravilo je zdaj državno pravdnitvo zaradi zločina po § 101 v preiskavo. Krivca zadela bode občutna kazen... Kaj pa pravi deželni odbor k temu? Deželni odbor naj vendar vpogleda v kazenske akte! Ali smejo take osebe še nadalje v občini gospodariti? Ali se sme v občinah, ki imajo prvaško-klerikalni zastop, vsaka lumparija vršiti? Vprašamo oblast!!!

Svetna vas. (Občinske volitve.) Volitva je pri koncu in prvaški hujškači so srečno

poštenjake in miroljubne volilce "potancali". Z strašno silo in raznimi obljubami so pritiskali na volilce, da rešijo občino — visokim plačilom in kranjskim rogoviležem. Veliko figamoz se je pokazalo, precej jih je besedo snedlo, naj jim v želodcu obleže za prvo kazen izdajalec! Radovedni smo, ali bodo podsinski agitatorji, z lepimi škornjami, volilcem in občini na noge pomagali. Mislimo, da se bojo posebno neki Svetinčani še čudno prebudili, samo da bo prepozno. Naj jim zdaj Gazda in Hašpi servitut pripomaga in še druge reči. Znanemu šmirfinku "Šmira" in "Korošelnu" se bo z pomočjo celovških oderuhov in počasnih hvačanov gvišno vse posrečilo...

Svetna vas. (Smrtna kosa) Piše se nam: Letos pomrje čudno veliko ljudi. V nedeljo smo pokopali daleč po deželi znanega starega Lojovca. Rajni Jožef Quantschnig je bil star furman in je vozil še v prejšnjih časih, ko ni bilo železnice, po koroški, štajerski deželi in celo na Laško. Bil je vedno naprednega mišljenja in prepričan, da je treba z sosedi Nemci v miru in prijateljstvu živeti. Dosegel je starost 79 let. Spremeilo ga je na poslednjem potu veliko pogrebcev. N. v m. p.!

Borovlje. (Slovenski "konzum"). Piše se nam: Od starega "konzuma", ki so ga odtrgali pred kratkem ustanoviteljem Nemcem prvaki in sociji, se slišijo čudne stvari. Prvaški načelnik Mišic, brat očeta "Korošelnu" profesorja dr. Mišica v Kranju, je bil nagloma "penzioniran". O ti berdija ti, to pa stršno smrdi! Pa ravno ta Mišic na Dobrivi, kateri pri vsaki "fersomlingi" druge črni in obrekuje! Zdaj bo vohal Turkov "landtog" s rdečim kavkelnom, da bo mu še nos premajhen.

Deželna rokodelska razstava za l. 1911. Poroča se, da je vlada za to iz obrtniškega stališča velevažno razstavo (Landes-Handwerker-Ausstellung) 10.000 kron podpore dovolila.

Čez skalo padel je pri Celovcu tesar Jože Skok. Poškodovan se je tako težko, da je par ur pozneje umrl.

Vjeti tat. V Beljaku je opazil neki natakar, da mu nekdo iz kovčka denar kraje. Zaznamoval je denar in res so našli ta ukradeni denar pri hlapcu Karlu Winkler, katerega so dali v luknjo.

Obesil se je v Guttgringu hlapec Johan Bretzmann. Vzrok je, da so ga obdolžili požiga.

Zaprl so v Spodnjem Drauburgu Armina Stiller, ki je od vojakov dezertiral. Istotako so zaprl Johana Koller zaradi tatvine.

Samomor. Obesil se je v Beljaku mestni ubožec Alojz Reischl.

Zblaznel je fotograf Stiegler v sv. Mohorju. Nesrečnega so oddali bolnišnici.

Ogenj. V Miessu na Dravi je pogorela žaga tovarnarja g. Goll. Požar je vse uničil in mnogo škode napravil.

Surovež. Iz Rabla se poroča, da je Matija Jakelj svojo ženo tako hudo pretepel, da je revica smrtnonevarno ranjena.

Vlomili so v mesarijo Friers v Beljaku ter ukradli 30 K.

Zbežal je neki Johan Angeringer v Eberndorfu; preje je namreč izvršil zločin posilstva.

Porotno sodišče v Celovcu obsodilo je Martina Šaše zaradi vedne tatvine na 6 let ječe. Potem se ga bode priisilni delavnici oddalo. — Istotako je bil Nace Paul iz spodnjih Borovelj, ki je že 6 krat predkaznovan, zaradi tatvine na 5 let težke ječe obsojen. — S koso je Primuž Amlacher iz Wölflinga udaril E. Kollmanna. Ranil ga je smrtnonevarno. Kollmann sicer ni umrl, ali govoriti ne more več. Amlacher pa je bil obsojen na 4 leta težke ječe. — Ludvik Prettnar bil je zaradi tatvine na 6 let težke ječe obsojen. — Mitterberger je dobil zaradi posilstva in uboja istotako 6 let težke ječe.

Veliki požar (telegram). V Trefflingu pri Seebodnu na jezeru je nastal veliki požar, ki je vpepelil sedem poslopij. Škoda je ogromna. Zažgal je neki 3 letni otrok, ki se je z užgalicami igral.

Iz Kranjskega.

Prvaški značaj. Kakor znano, prvaški hujškači v Ljubljani kar norijo, ako čujejo ime "Kranjske hranilnice". Med najzagrizenejše prvaške agitatorje in hujškače spada srbofilski profesor Reiser. Na shodih udriha

tudi proti "Kranjski hranilnici". Le eno stane iz povedati; da namreč ravno ta "Kranjska panje" nilnica lastno Reiserjevo mati živi in breloži čebe To so značaji, ti narodnjaki!

Obsojeni kaplan. V Mokronogu je bil belnjaka, jen politikujoči kaplan Komljanec na 50 kapolnijo ali 5 dni zapora, ker je nekega posestnika pridejo noval "brezverca". Tudi vse troške morajo potopiti So pač čudni postali, ti slovenski du krščanske ljubezni...

Žrtev "Glavne posojilnice". Pri Črn je umrl g. G. Strucelj. V smrt ga je naj g obupanje, ker je pri "Glavni posojilnici" kron izgubil.

Zopet polom v Ljubljani. Velefirmanjkuje Privšek v Ljubljani postala je in zotelti in jar t.n.a. Pasive znašajo 375.000 kron in tnu res t noma intabulirani dolгови. Firma ponjlagajo; to upnikom 20%no pogodbo. Tako pokajo ore ne živ prvaškega gospodarstva!

Policijskega psa imajo v Ljubljani. Pri o učnik so hoteli z njim nekega tatu vjeti. Naznanim c je namreč v šentpetersko cerkev vlomil vromladanski je pustil kos špeha, katerega so dali psi kušeni. Da o hati, da bi na ta način tata zasledil. Pa čim la o bil pametnejši kakor ljubljanska policija. Če se net. gnolji

Velikanska svinja. V Polici na Goramejo gu prodal je posestnik Bučar 385 kil težke siline njih redilne s jasca za 420 K.

Naše čebelarenje.

Pretečeni zimski dnevi so bili za vanje čebel res ugodni. Mraz je čebele hotel to koč prisilil, da so mirno čepeli v kupih eba vzeti niso zleale po nepotrebnem iz panjev, tem bi l tega so prihranile mnogo strdi, so se dora, naj odpočile in ostale pri življenju.

Bliza se čas čebelnega življenja, to čemen 15 v katerem začnejo čebele zletati iz panjsfata in donašati obnožnino in medeno slaščico. la hektar, je po naših južnih in preksolčnih bregov 4 dni pr durmi. Oni čebelarji, ki imajo v bližini tvoj po ejina ob tji del vsigda ložene v panje. Posebno naglo se razovese, te dobro med vresje, kakor sploh vsaka. Pri ad skozi nojenje: is. solitr eba lah se se bodo kmalu rešeni mučne skrbi, tičče njoila; z avedenih De

Vse drugače pa se bo godilo onim larjem, ki nimajo vresja v bližini. Manstaju. čebelar ima v bližini le nekoliko leskovi-ekosch teko pa nudi čebelam, kakor je sploh zut. tektarja tem je predni vo g. radge 907 ob ted 1. de ev v st ježe se čebelnom: koristi, se začenja proti koncu februarja. ev nosi 30 K za nčencev vseh go pošiljav za vrt, l

Meseca februarja nastavijo čebele žezdaj tak noma zalego, sveda le oni panji, ki imajo dež. sad ki ima in je z tem spr deželni bi pos troške. se prič koristn denarja bi v d vmes oziroma trotovkov spraviti iz panja pletarš Skalicu pri Lei pleten super

Kakor hitro združimo čebele, ki imajo tovko, s čebelami, ki imajo pravo matico, v prvi jaznijo se pridružene čebele prvega panja. se kak Tomaž v fosfato vsled skusov Tomaž hitrejšje se iznebimo trotovke, ako zdm panj, ki ima trotovko, s kakim drugim pa kateri ima dobro — rodovitno matico.

(Nadaljevanje na strani 11.)

Sredstvo

za štediti

so praktično

MAGGI-JEVE

kočke

5 h

za 1/4 litra

najfinije goveje juhe,

Ime Maggi garantira skrbno pripravo in izborno kakovost.

postane iz obeh takorekoč najboljši panj. Kdor ima panje s premanjkljivim satovjem, naj kar preloži čebele trotočca v eden ali več panjev. Priporoča se obenem, da se postavijo v obližju čebelnjaka napajalna korita. Ta korita naj se napolnijo najpogrežj z mahom in potem z vodo. Ko pridejo čebele pit. se v tem koritu ne morejo potopiti, ker zabrani to mah. „Prim. Gosp.“.

S katerimi umetnimi gnojili naj gnojimo v spomladi?

Po lastnih izkušnjah zapisal Vižanski Škerlec pri Veliki Nedelji. Po gostu je slišati med kmeti na spomlad, da jim primanjkuje hlevskega gnojila, s katerimi bi gnojili ovsu, detelji in jaremu ječmenu. Kupiti umetna gnojila je kmetu res težko pri tolikih plačilih ki se dandanes kmetu nalagajo; to čuim tudi jaz kot kmetovalec. Znam pa tudi kakor drugi kmeti, da brez potrebne hrane ne more ne žival in nobena poljska rastlina dobiti in povolnih uspehov prinesiti. Ker se pa veliko govori in pišari o učinku umetnih gnojil, si dovolim tudi jaz, da naznanim cenj. tovaršem kmetovalcem, da se dobro povprečno stroški pri kupovanju umetnih gnojil tudi pri spomladanskih rastlinah in to pravim iz lastnih večletnih izkušenj. Da me bodete razumeli: umetna gnojila priporočam le onim, katerim primanjkuje hlevski gnoj.

Če se torej hoče v spomladi ovsu ali ječmenu z umet. gnojili z dobrim uspehom gnojiti, tedaj se naj vzamejo gnojila, ki se v zemlji hitro raztope, da lahko rasilne njih redilne snovi takoj užijejo in ki imajo vse tri redilne snovi v sebi; te so: kalij, fosfor in dušik. Ako bi gnojil v spomladi s takšnimi gnojili, ki počasi delujejo nitratov pravih uspehov. Redilne snovi dotičnega gnojila se v zemlji sicer ne zgubijo, ampak ostanejo nazaj za sledečo kulturo in tako dobi potem vsaka rastlina nekaj, nobena pa zadostne popotne hrane. Ako bi hotel to tukaj natančno povedati koliko gnojil bo pač treba vzeti za to in ono in za vsako kulturo posebej, potem bi bil člašek zelo dolg in ker primanjkuje prostora, naj zadostuje kratko povedano sledeče:

Poskusi, ki sem jih napravljval skozi več let pri različnih rastlinah, so pokazali, da potrebuje ovsa in jarek 150—200 kg kalijeve soli, 400—500 kg superfosfata in 150—200 kg čiliskega solitra pripranjenega na en hektar. Najboljše kaže, ako se kal. sol in superfosfat 14 dni pred setvijo plitvo, podorjeto, ali pa 14 dni pred setvijo po vrh zavlači. Čilski soliter se pa poseje ena tretjina ob času setve, druga pa za tri tedne pozneje in tretji del čil. sol. se potroši zopet za kake tri tedne, to pa vsigdar ko so rastline suhe, kajti na mokrih soliter obvesi, ter jih lahko osmoli.

Pri poskush z umet. gnojili, ki sem jih napravljval tudi skozi več let pri detelji se je na najboljšo obneslo gnojenje: 150 kg kal. soli, 500 kg superfosfata in 150 kg čil. solitra gnojeno na 1 hektar. Umetna gnojila se seveda lahko rabijo tudi tedaj pri zgoraj omenjenih kulturah, če se je dotična zemlja že z živinskim gnojem pognojila; zadostujeta pa potem približno dve tretjini prej navedenih množin.

Gospodarske.

Deželna šola za pletenje na Bregu pri Ptujju. Dež. odbor je l. 1907 na posvetu gospe Leskoshcheg na spodnjem Bregu pri Ptujju nasadil 1½ hektarja zemlje z najboljšimi vrstami vrbe za pletenje. S tem je zvezana tudi šola za pletenje korb. Kot neposredni vodja je nastavljen g. Franc Horvath, pristojen iz z radgonskega okraja, katerega je deželni odbor pustil izobraziti na c. k. šoli za pletenje na Dunaju. Od l. 1907 obiskalo je trimesečni tečaj, ki je trajal vsako leto od 1. decembra pa do konca februarja, skupaj 24 učencev v starosti od 16 let naprej. Učenci iz vseh delov dežele so bili zastopani in so nastale troške za učence večinoma okrajni zastopi nosili. Za manjšo število učencev nosil je troške deželni odbor. Znašali so ti troški 30 K za učenca in na mesec. V tem letu obiskalo je 7 učencev tečaj. Učilo se je med časom tečaja pletenje vseh gospodarskih korb, nadalje korb za grozdje, sadje, pošiljave, transporte, potovanja, papir, perilo, pohištvo za vrt, korbice za namizni knič itd. Vsak učenec zamore zdaj take korbice delati. Dan 28. februarja izvršil je g. dež. sadjarji in vinogradniški ravnatelj Anton Stiegler, ki ima vrhovno nadzorstvo, zaključek letošnjega tečaja in je z lepim nagovorom učence odlovil ter se je po tem spravevala razdelilo. Te slavnosti se je udeležil tudi deželni poslanec g. Jos. Ornič. Zelo želeli bi bilo, ako bi posamezni okrajni zastopi dežele poslali na svoje troške večje število učencev k prihodnjemu tečaju, ki se prične s 1. decembrom 1911. Na ta način bi se velekoristno platarsko delo po celi deželi razširilo. Mnogo denarja, ki se danes za platarske izdelke izdaja, ostalo bi v deželi. Končno bodi še omenjeno, da podučuje g. platarski mojster Horvath tudi viničarske šolarje v Skalici pri Konjicah, v zgornji Radgoni in v Silberbergu pri Leibntzu v mesecih avgust, september in oktober v pletenju korb.

V čem se razlikuje Tomaževa žlindra od superfosfata? Tomaževa žlindra je, kakor superfosfat, v prvi vrsti fosforatno gnojilo, dasiravno se nahaja v nji še kakih 50 odst. porabnega apna. Fosforova kislina Tomaževa žlindre se pa ne topi v vodi, kakor superfosfatova fosforova kislina, zato je marsikateri mislil, da vsled tega ni mnogo vredna. Potom mnogostevilnih poskusov pa se je končno dognalo, da je fino semleta Tomaževa žlindra vendar izborna umetno fosforovo gno-

jilo, ker se topi v njej nahajajoča fosforova kislina v prav šibkih kislinah in pa kislih solih, ki jih izločujejo rastlinske korenine. Seveda pa ni vsaka žlindra enaka, a najboljše je takšna, ki vsebuje vsaj 80 odst. v citronovi kislini raztopne fosforove kisline. Naši prvi kmetijski kemiki pravijo, da je fosforova kislina prejavljene Tomažove žlindre tako izdatna in toliko vredna, kakor superfosfatova v vodi raztopna fosforova kislina. Zajamčeno čista Tomaževa žlindra se prodaja izključno v plombaranih vrečah.

Kakšna umetna gnojila in koliko teh naj se vzame na površino 1 ha na naslednje poljske pridelke: Oves. Dasiravno raste ovsa tudi na slabši zemlji, vendar se priporoča, pognojiti mu z umetnimi gnojili, kajti ovsa troške bogato povrne. Ovsu koristi posebno poleg drugih gnojil še kakšno dušeno gnojilo, kakor na pr. žvepleno-kisli amonijak. Za gnojenje naj se vzame kakih 400—500 kg superfosfata ali pa Tomaževa žlindra, 150 kg žvepl.-kisl. amonijaka ali pa solitra. Na peščenih zemljah pa obenem še 150 do 200 kg 40 odst. kalijeve soli. Krompir zahteva dobro pognojeno zemljo, posebno pa kalija, zato se mu mora močno pognojiti. Navadno se gnoji krompirju s hlevskim gnojem, ali vendar je dobro, če se pomaga še z umet-

nimi gnojili, posebno pa še zato, ker se to jako dobro izplača. Krompir potrebuje lahko raztopne in hitro delujoče hrane. Če se namerava gnojiti za krompir s hlevskim gnojem, se priporoča vzeti še kakih 150—200 kg superfosfata, 150—200 kg 40 odst. kalijeve soli in 80—100 kg žvepleno-kislega amonijaka ali pa čiliskega solitra. Ako se hoče rabiti samo umetna gnojila, se priporoča vzeti 300 kg superfosfata ali pa žlindre, 250 kg 40 odst. kalijeve soli in 100—200 kg žvepleno-kislega amonijaka ali pa solitra. Za lahke zemlje naj vzame do 300 kg kalijeve soli, za težke pa superfosfata do 350 kg. Za deteljo, če se ni pognojila njiva že v jeseni s Tomaž. žlindro in kajnotom, naj se pognoji o setvi s 300—500 kg superfosfata ali žlindre in 150—200 kg 40 odst. kalijeve soli.

Črna gnolba na sadju. Gotovo visi pri marsikaterem sadjerejcu še danes nekaj gnilih jabolč ali hrušk na sadnem drevju, ki pa niso rujave, ampak črne. To bolezen povzroča neka posebna glivica, katera prezimi in se, ko sadje cvete, razreže porotom trosov po celem drevesu. Da se spravi to bolezen z drevja naj se mladika na kateri visi tako bolno sadje, odreže s takim sadjem vred kakih 10 cm pod plodom, čimprej mogoče in nato sežge.

Ta inserat

153

ima zanimanje za vsacega izobraženega človeka in i Vi morate vedeti, kaj držite kaj na higijeno trupla, da je v Vaši hiši zanesljivo desinfekcijsko sredstvo neobhodno potrebno. Bolezni (kakor šarlah, tifus, kolera, koze, ošpice itd.), rane, nalezljive bolezni, opekline, se najdejo dostikrat. Za desinfekcijo na bolnikovi postelji, za antiseptične obveze ran, oteklin, bul, za irigacijo dam in za prepreženje nalezljivosti, za stalno rabo pri vsaki vrsti desinfekcije, za odstranjenje duha, je najbolj primerni **znanstveno** opetovano preizkušeni in po celem svetu znani, kot **najboljše** desinfekcijsko sredstvo sedanosti priznani

LYSOFORM.

Ker vpliva hitro in gotovo, ker se zamore brez škode od vsakogar rabiti, ker diši **prijetno** aromatično, ker **ne** škoduje koži kakor druga desinfekcijska sredstva, ker je pa tudi **jako ceno**, priporočajo to sredstvo večidel zdravniki in se rabi radevoljno v vsaki hiši. V **originalnih steklenicah** (zeleno jazo za vse 3 leta. Naslov: F. Pristavnik, Oplotnica pri Poličanah. 257

apotekah in drožerijah monarhije. Napravite poiskus!

Zapomnite, da „Lysoform“ slabi duh in znoj takoj in gotovo odstrani!

Novo! „PFEFFERMINZ-LYSOFORM“ Izvrstno desinfekcijsko sredstvo za vsako-dnevno rabo za usta in zobe je aromatično in sivo dišeči

v steklenicah à K 1-60. Konzervira zobe, daje ustam prijetni okus in odstrani hitro ter zanesljivo slabi duh izust.

Podučno, od znamenitega zdravnika spisano knjižico o „zdravju in desinfekciji“ dobite po kemiku Hubmann, Dunaj XX. Petraschgasse 4, znanstvenem referentu Lysoform-tovaren, takoj zastoj in franko, ako ponjo pišete.

Gospodom zdravnikom vzorce in literaturo vsak čas zastoj in franko!

Loterijske številke.

Gradec, dne 4. marca : 4, 34, 37, 61, 10.
Trst, dne 11. marca : 18, 84, 33, 8, 47.

Zdravje in desinfekcija, to je naslov od znamenitega zdravnika sestavljene zanimive knjižice, ki jo na zahtevo zastoj in franko takoj pošljem. Pišite mi! A. C. Hubmann, Dunaj XX, Petraschgasse 4.

Nizje cene krmilnih sredstev potom primernih tarifnih ukrepov je stara zahteva kmetijstva, kateri je železnico ministerstvo zdaj vsaj deloma ugodilo. Odredbeni list za železnice in parabrodstvo obsega v svoji številki od 2b. svečana 1911 razglas znižanja tarifov v prometu za razna krmilna sredstva. Od teh imenovati je v prvi vrsti krmilo „Lucullus“ za svinje, katerim se bode pri oddaji celih vagonov po določbah tarifnega razreda C ravnalo. Ta prenarredba pomeni znižanje voznine do 30 in 35%, pri večji oddaljenosti. Gotovo se bode vsled tega to krmilno sredstvo še mnogo splošneje rabilo. V interesu naše domače svinjereje je to le pozdraviti; kajti to krmilo je jako vplivno in racionalno krmilno sredstvo.

Pozor!

Mojim cenjenim kupcem v mestu in na deželi bodi naznájeno, da se vrši v kratkem oblastveno nadzorovanje glede pravilnosti in ajhanja tehnic ter grihtov.

Priporočam se tedaj za prevzete popravkov in ajhanja vseh tehnic in grihtov po najnižjih cenah.

Anton Kossar

stavbeni in umetni ključar, izdelovanje tehnic (Brückenwagen) in dratovih mrež, l. konc. vodovodni instalator, obl. zapris. izvedenec, Celje Grazerstrasse 47. 267

Alois Heu Maribor,

Burggasse 4, trgovina s kolesi in orodjem. Najcenejši nakupni vir za vse dele koles.

„Überdecken“ od 5 K naprej. „Luftslauhi“ od 3-50 K naprej. Zvonci, svetilke, orodje, potrebščine za reparaturo itd. Vse vrste orodja najceneje. 6 cevni revolverji od 6 K naprej. 264

Zahtevajte cenik zastoj!

Sprejme se 2 močna kovača za kovaškega učenca.

Fant je vsega prost. Priiskribim jaz za vse 3 leta. Naslov: F. Pristavnik, Oplotnica pri Poličanah. 257

Zeleno cepljenje

na podlagi portalis, mosler, muskatelec, gutted, silvanec, kupuje v vsaki množini Haus Posch, Maribor, Kärntnerstrasse 20. 255

Cepljene trte

in sicer: burgunder, mosler, laski rizing, mali rizing, silvanec, ruhlander, kraljevski grozd, portugizec, traminec, muskatelec, se dobiva pri P. Srebr. Maribor. 256

Mizarskega pomočnika

za hišno opravo, tako tudi enega

= učenca =

za mizarsko obrt, sprejmeta takoj Georg Kobale, mizarski mojster v Slov. Bistrici. 264

Lepo posestvo,

obstoječe: stanovalna hiša, gospodarsko poslopje, hlev za 2 kravi in več svinj, šupa, vse z opekto krito, njive travniki, sadno drevje, trte, lepa lega, ¼ ure od Celja, za 8000 K prod. Polovica svote lahko ostane. Več v hiši št. 96 Dornbichl b. Cilli. 263

Pri živčnih boleznih

bodenju v strani in trganju v udih ima na mnogih klinikah praktično preiskušeni

Ichtiomentol nedosežen zdravilni vpliv. 5 steklenic franko 10 K. — Edina razpošiljatev skozi ces. svetn. in apotekarja.

S. Edelmann, Sambor Riegplatz št. 39. 854

Pridna prodajalka,

zmožna obeh deželnih jezikov, in učenec iz poštnih družine se sprejmeta takoj pri Jos. Teppi, trgovina z mešanim blagom v Vitanju. 263

Krojaški pomočnik

se sprejmeta na deželi takoj ali tudi po Veliki noči v stalno delo. — Naslov pove uprava „Stajerca“. 265

Naturno čebelsko strd

5 kg. K 10- Franko pošilja Johan Oder, čebelar v št. Lovrenca nad Mariborom. 268

